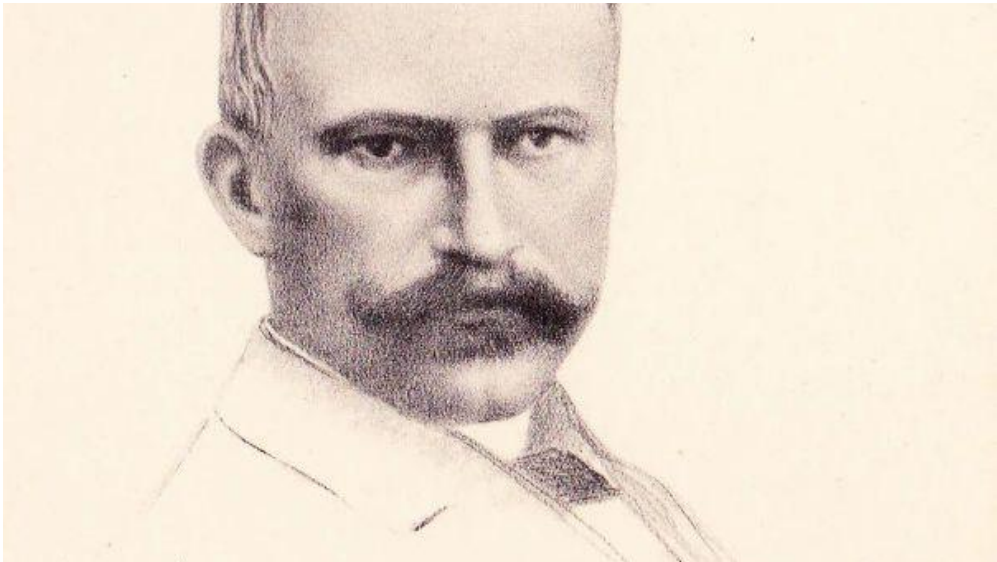

	-10%	-10%	-20%	-20%	-65%	-52%	-59%
		-52%	-20%	-20%	-53%	-20%	-20%
		-45%	-20%	-40%	-20%	-20%	
Go Buy Now							

Jurnalul.ro > Special > Scriitorul evreu care a aprins flacăra naționalismului românesc

Scriitorul evreu care a aprins flacăra naționalismului românesc

de [Florian Saiu](#) | 26 Ian 2023 • 06:20

Pe 8 ianuarie 1908 a murit la Iași, de cord, Ronetti Roman, traumatizat de arderea, în răscoala țărănească din anul precedent, a conacului unde locuia cu soția sa, fiica unui arendaș (crudă ironie a istoriei: în 1907 Caragiale publicase o schiță veselă - „Monopol” - despre amicul său Ronetti Roman pe tema reformei rurale...). Dar să-i împrăștiem povestea!

ADVERTISING

ULTIMA ORĂ

» [Vezi toate știrile](#)

Vernisajul expoziției „Second Life – Ion Isaila Art Collector”

Fechet anunță finanțări în capacități de producție a energiei din biogaz pe bază de gunoi de grajd

Supercupa României la handbal feminin și masculin are loc la Pitești între 22 și 25 august

Gorghiu: Raportul CE privind statul de drept, cel mai bun de până acum privind capitolul justiție

Tânărul care a tras în Donald Trump căutase online informații despre asasinarea lui Kennedy

„[Ronetti Roman](#) se născuse în 1853 în Galiția (Jezerzany, Polonia) sub numele Aron Blumenfeld, într-o familie de evrei săraci, refugiindu-se în România în 1870. Student la Berlin, înscris la mai multe facultăți, fără a-și finaliza însă studiile, colaborează o vreme cu articole în publicații ebraice, devine apoi scriitor român. Dat afară, ca și Lazăr Șăineanu, de la institutul filologic al lui V.A. Urechia, unde predă limba germană, se răzbună publicând broșura-pamflet cu cheie personală («Domnul Kanitferstan, extras din jurnalul unui trândav», 1877)”, glosa criticul și istoricul literar Paul Cernat într-un succint crochiu dedicat lui Aron Blumenfeld/Ronetti Roman.

O piesă de teatru-bijuterie fină

„Din aceeași perioadă - amintea Cernat - datează și poemul epic «Radu», replică proprie - asemeni lui «Conrad» de Dimitrie Bolintineanu - la byronianul «Childe Harold’s Pilgrimage». Prieten bun cu Eminescu și Caragiale (de cele mai multe ori când venea la Iași, nenea Iancu trăgea la Aron Blumenfeld), Ronetti a fost colaborator la cotidianul conservator «Timpul», autor, în 1892, al unui amplu poem («Răzbunare») apărut în «Convorbiri literare» și al unor texte înrudite («Ivan», satiră violentă a țarismului, apărută postum, ca și «Muza tragediei» sau «Satira jocului», alături de pamfletul «Două măsuri» - despre chestiunea evreiască în România; condiția evreilor împământenii și neîmpământenii)”. În completare: „Perspectiva e a unui evreu tradiționalist-conservator, decepționat de stereotipurile moderne asupra etniei sale. Capodopera lui Ronetti Roman și a teatrului românesc de la 1900, dar și subiect de dispute majore în epocă, care a alimentat, între altele, apariția Partidului Naționalist-Democrat al lui N. Iorga și A.C. Cuza (după ce, în martie 1906, studenții iorghiști manifestanți impuseseră scoaterea ei de pe afișul «Naționalului» bucureștean), rămâne, de departe, puternica dramă

EDITORIALE

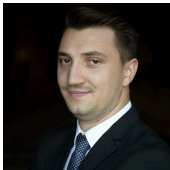
Controversă la Universitatea din București, profesorul care sfidează normele vestimentare - libertatea de exprimare și etica în educație: unde tragem linia?
[Ciprian Demeter](#)

Investiții alternative: Mândria dreptului de proprietate este greu de măsurat!
[Ionuț Bălan](#)

Miron Cristea, primul Patriarh al României - un destin marcat de patriotism și spiritualitate
[Ciprian Demeter](#)

Vicepreședintele
[Paul Mihail Ionescu](#)

Apărată de Sadoveanu, lăudată de Călinescu

Ultimele aprecieri ale profesorului Paul Cernat: „Piesa conține și un conflict mentalitar între trei generații de evrei: bătrânii tradiționaliști intransigenți, burghezii versatili de tipul fiului său Nissim și tinerii emancipați de tipul Leliei și al fratelui ei socialist. Apărată de Mihail Sadoveanu, apreciată superlativ de George Călinescu, «Manasse» a alimentat (probabil) scrierea nuvelei «Haia Sanis» și prefigurează, întrucâtva, piesa multietnică «Take, lanke și Cadîr» a lui Victor Ion Popa. Opera sa a fost un test pentru anti-, respectiv filosemitismul elitelor literare autohtone în perioada afacerii Dreyfuss”.

Culisele afacerii „Manasse”

Publicată în 1900 (și tradusă ulterior și în idiș de Iacob Sternberg), „Manasse” a înregistrat un succes fulminant încă de la data premierei, pe scena Teatrului Național din Iași, la 12 martie 1901. Cum noutățile artistice circulau rapid pe axa Iași-București și viceversa, transmise în epocă de personaje precum Titu Maiorescu, Caragiale, Eminescu ori Slavici, drama în patru acte a lui Ronetti Roman a suscitat interes și în capitala regatului. Astfel, la trei ani după premiera din Orașul celor șapte coline, „Manasse” a fost jucată și pe Dâmbovița, mai întâi în grădina Rașca (25 mai 1904), apoi, în urma unei prize extraordinare la public, și la Teatrul Național (stagiunea 1904-1905). Premiera bucureșteană a avut loc la 5 februarie 1905, în distribuție fiind cooptate nume de referință ale teatrului românesc: Constantin Nottara (Manasse), Vasile Toneanu (Zelig Șor), Aristide Demetriade (Matei Frunză), Marioara Voiculescu (Lelia), Achille Georgescu (Nissim), Aurel Petrescu (Lazăr), Eugenia Ciucurescu (Roza Blum), Ion Constantiniu (Emil Horn). Succesul piesei s-a confirmat și pe această scenă, în decursul a doar două luni până la încheierea stagiunii fiind date 26 de reprezentații.

naționaliștilor inveterați, care au contestat-o venement. Deși Alexandru Davila, directorul TNB de atunci, a tras cu dinții pentru a păstra piesa pe afiș și în stagiunea următoare, n-a mai fost posibil, la 12 martie 1906 drama lui Ronetti fiind interzisă oficial. Davila avea să comenteze cu amărăciune: „În mintea păzitorilor spiritului românesc nu putea fi considerată literatură dramatică națională o piesă scrisă de un evreu”. Alexandru Davila va încerca și mai târziu să repună în drepturi piesa lui Ronetti, mai precis după șapte ani. Toate eforturile lui au fost însă în van. Ba mai mult, au atras proteste violente.

O epistolă caustică

În octombrie 1913, ațâțat de comentariile acide ale politicienilor Nicolae Iorga și A.C. Cuza, un grup de studenți bucureșteni concepea o scrisoare vitriolantă relaționată cu piesa „Manasse”, pe care o expediau apărătorului Alexandru Davila: „Domnule director - îşi începeau răvaşul tinerii -, vedem iarăşi anunţată la Teatrul Naţional piesa Manasse. Studenţimea română, reprezentând conştiinţa naţională totdeauna trează, a protestat cu drept cuvânt, ori de câte ori această piesă a fost să se joace pe scena teatrelor noastre naţionale. Desigur nu e frumos şi nu e bine să se audă pe scena unui astfel de teatru o predică ţinută de către un evreu habotnic - am zice: un rabin - către coreligionarii lui, slăvindu-şi legea şi insultând legea noastră creştină, şi nu putem îngădui umilirea neamului român din piesă - aceste două lucruri atât de vădit tendenţioase şi atât de jignitoare pentru noi”.

Dușmanul dinăuntru

Mesajul prindea apoi tonuri alunecoase, în care nu era ocolită lingușirea lui Davila (autorul dramei „Vlaicu Vodă”): „Am fost mișcați adânc și am gustat neuitate clipe de entuziasm, auzind din scumpul nostru templu de cultură națională, acele fraze puternice, înflăcărate, în care - în piesa Vlaicu Vodă - se proslăvește legea noastră străveche creștină ortodoxă și ne imită a ține

reprezentantului celei mai puțin simpatice și umanitare religii”.

Naționaliști în stradă

În completare: „Și iarăși nu ne putem opri gândul: artiști de-ai noștri, frunțași, și chiar acum se află în turneu la frații noștri de sub stăpânire străină, pentru a le ține trează conștiința națională prin marea școală care e Teatrul; iar noi, aici, pe scena Teatrelor noastre naționale, în zilele când atâta nevoie de conștiință națională și de simț religios avem noi să ne reprezentăm piese pentru întărirea morală a dușmanului nostru dinăuntru: în veci inadmisibili, dar viclenii evrei...”. Cum reacția directorului Alexandru Davila n-a fost cea scontată, naționaliștii români au organizat la 26 octombrie, cu o zi înainte de o nouă reprezentație a piesei „Manasse”, un protest în fața Teatrului Național. Sub pretextul menținerii ordinii publice, prefectul Bucureștiului, Dimitrie Moruzzi, a dispus anularea spectacolului, atât a celui programat pentru a două zi, cât și a celor viitoare.

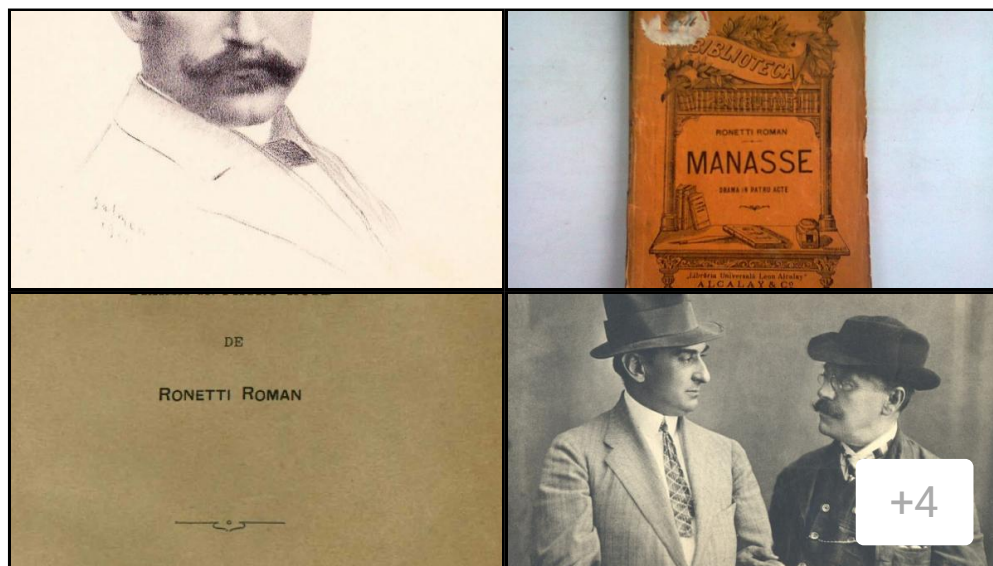

Eleonora spune „Stop”

De remarcat că protestele aveau loc la mai bine de cinci ani de la moartea autorului dramei „Manasse”, Ronetti Roman. Tulburată de acest scandal de proporții înfășurat strâns în jurul amintirii operei defunctului soț, Eleonora Ronetti Roman avea să-i scrie directorului Naționalului bucureștean: „Dați-mi voie, dar, să vă rog să luați act că pentru viitor opresc reprezentarea lui «Manasse» la Teatrul Național, oricare ar fi convingerile viitorului”. Și viitorul nu suna deloc bine...

Zece ani mai târziu

Verea sancționa antisemitismul extrem care cuprinsese România și țările europene.

»» Vezi galeria foto ««

115 ani s-au împlinit pe 8 ianuarie 2023 de la moartea lui Aron Blumenfeld, aka Ronetti Roman

„Opera lui Ronetti a fost un test pentru anti-, respectiv filosemitismul elitelor literare autohtone în perioada afacerii Dreyfuss”, Paul Cernat, critic literar

Manasse sau Manase, personaj biblic, ar fi fost unul dintre fiii lui Moise care s-ar fi aflat la obârșia unuia dintre cele douăsprezece triburi israelite menționate în cartea sfântă

1925 a fost anul în care regizorul Jean Mihail a realizat un film după piesa „Manasse” a lui Ronetti

Aron Blumenfeld și-a semnat scrierile cu mai multe pseudonime: Ronetti Roman, Moise Roman, Moise Moran etc.

TOP ARTICOLE PE JURNALUL.RO:

1. **Controversă la Universitatea din București, profesorul care sfidează normele vestimentare - libertatea de exprimare și etica în educație: unde tragem linia?**
2. **VIDEO Topul liceelor în funcție de ultima medie de admitere**
3. **Direcția Antifraudă a ANAF investighează averea nedeclarată a deputatului Daniel Constantin**
4. **Mâncare cu viermi la Spitalul Fundeni din Capitală. Bolnav de leucemie: „Orice bacterie îmi poate fi fatală”**
5. **Diferențe URIAȘE de tarife RCA. Șoferii plătesc în funcție de orașul în care locuiesc**

PARTENERI

ANTENA 3 Un japonez a provocat o undă de șoc pe rețelele sociale când a arătat ce a mâncat și cum a trăit 21 de ani ca să se pensioneze devreme

LIBERTATEA.RO A fost concediat după ce a salvat de la moarte un cuplu de români. Ce spune compania austriacă

SPYNEWS.RO Despărțire neașteptată în showbiz! Și-au spus adio la nici un an de când au devenit soț și soție. Detaliile divorțului, dezvăluite la Știrile Antena Stars | **VIDEO**

PRESSALERT.RO
SCANDALOS
Incompetența administrației Fritz a dus la pierderea unei finanțări europene de patru milioane de euro pentru Spitalul de Copii „Louis Țurcanu” **UPDATE**
Reacția lui Fritz și replica directorului Ovidiu Adam

STIRILEKANALD.RO
Doctorița Gavril, relație amoroasă cu un mafiot de peste Prut, pe care l-a stors de bani! **Detalii** șocante

3DOTS.RO Povestea de iubire dintre Grigore Antipa și soția lui, Alina, care la moartea lui s-a sinucis